

Concours externe bac+3 spécial (langues régionales) de recrutement de professeurs des écoles

A partir de la session 2026

Sujet zéro : épreuve écrite d'admissibilité en langue régionale (catalan)

Durée de l'épreuve : 2 heures 40 minutes

Coefficient : 4

A l'ombra de Bellaguarda

He nascut en un poble petit, entre el cel i la plana, aclaparat per la llum dels estius, bufetejat l'hivern pel vent d'Espanya i per la Tramuntana. He viscut una infància feliç de corregudes dins els boscos i les muntanyes de l'Albera, atent a tots els espectacles de la naturalesa, a totes les fresses, a tots els cants; nodrit d'històries i de llegendes pel meu pare i per una padrina molt vella que feia reviure bruixes i bruixots davant un bon foc de siure¹. Si miro endarrera, entre les bromes de la meva memòria, s'aixeca tot primer l'enorme muralla del castell del meu poble.

Cal ser fill del Portús per saber com pot influir sobre l'esperit d'un infant de nou anys la presència d'una fortalesa com el castell de Bellaguarda, aureolada de fets d'armes, que domina amb la seva massa grisa el poble fronterer i els seus entorns. Per a mi, com per als companys, s'havia tornat el lloc predilecte de les aventures atzaroses, l'indret on els crits dels pares no ens podien atènyer, on els mestres no ens podien atrapar. En realitat, el castell mateix era propietat militar i el guardava gelosament un tal Callís, home d'una seixantena d'anys, veí dels meus pares. Però a uns dos-cents metres de les muralles de la fortalesa hi ha un fortí que semblava fet a la nostra mida. El fortí, com el seu germà gran, és ben rodejat de muralles i, en aquells temps, comptava unes quantes cases en prou bon estat, encara que els tèrmits comencessin a rosegat tot el que era de fusta.

Del fortí, nosaltres n'havíem fet el quarter general, un món a part on vivíem les aventures dels mosqueters, indis, vaquers i tarzans de les nostres lectures. El pobre guarda ens escridassava de lluny, tancava i barrava les portes, posava filferros espinosos a pertot, però qui hagués pogut desanimar aquella quadrilla de salvatjots acostumats a grimpar als arbres per desniar ocells, i a córrer tot el dia? A cap i a la fi, cansat de cridar i de sangcremar-se, fent-se ja vell, ens va deixar una pau relativa, sols s'anava a plànyer al mestre o als pares quan les nostres maldats passaven de mida.

Entre els nins del meu poble, jo era un dels més atrevits; petit, cama-sec i sense melsa, m'havia fet una bona reputació de capverd trencant-me braços i cames i sofrint les ferides més diverses, la qual cosa em permetia d'ostentar amb orgull unes cicatrius morades que imposaven als meus companys un profund respecte. Cal dir que aquest respecte anava augmentat, i no poc, per la meva traça dins l'art de manejar el mandró² i de clavar als meus enemics uns cops de roc que els deixaven uns bonys molt de temps dolorosos.

El meu alter ego, l'inseparable company d'aventures, era en Daniel, un xitxarel·lo de deu anys, magre com una arengada, orellut i bocagròs, amic de la primera hora, consagrat tinent perpetu de les meves empreses. Formàvem junts una parella redutable i remaleïda per la punteria i la potència de foc, però també per la facilitat amb la qual pujàvem als teulats i corríem per les bigues podrides, valent-nos del nostre pes, desapareixent de cop per les finestres, troneres³ i forats de la fortificació, veritables reis dels subterranis, prínceps dels teulats i barons de xemeneies.

Joan Tocabens, A l'ombra de Bellaguarda, Editorial Barcino, Barcelona, 1983

¹ siure (català septentrional o rossellonès): arbre semblant a l'alzina, que produeix suro (o siure), sinònim de surera o d'alzina surera

² mandró: instrument per a tirar pedres, sinònim de fona

³ tronera: obertura practicada en la paret d'una fortificació per on poden disparar-se els canons

I. Commentaire de texte (12 points)

Proposeu un comentari del text. Us podeu recolzar sobre les orientacions següents:

- Justifiqueu el gènere literari del text.
- En quins paisatges, llocs i ambients transcorren les accions? Quina dimensió donen al text?
- Quins són i com són els diferents personatges? Quin paper literari tenen sobre el protagonista?
- Analitzeu el vocabulari relacionat amb els infants. Quin estil dona al text?

II. Traduction (5 points)

Traduisez le passage suivant en français :

Cal ser fill del Portús per saber com pot influir sobre l'esperit d'un infant de nou anys la presència d'una fortalesa com el castell de Bellaguarda, aureolada de fets d'armes, que domina amb la seva massa grisa el poble fronterer i els seus entorns. Per a mi, com per als companys, s'havia tornat el lloc predilecte de les aventures atzaroses, l'indret on els crits dels pares no ens podien atènyer, on els mestres no ens podien atrapar. En realitat, el castell mateix era propietat militar i el guardava gelosament un tal Callís, home d'una seixantena d'anys, veí dels meus pares.

III. Questions de grammaire (3 points)

Responeu en català a les preguntes següents:

- A. Quina és la naturalesa de la paraula subratllada en l'extracte següent? Com ha estat formada?

jo era un dels més atrevits; petit, cama-sec i sense melsa (l. 22)

Esmenteu una altra paraula del text de mateixa naturalesa i de mateixa formació.

- B. Quina és la naturalesa i la forma de les paraules subratllades següents? Compareu amb el francès.

trencant-me braços i cames (l. 23)